

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1937-1938	N° 42		Zittingsjaar 1937-1938
	SEANCE du 15 décembre 1937	VERGADERING van 15 December 1937	

PROPOSITION DE LOI

tendant à améliorer le sort des membres du personnel enseignant laïc, primaire et froebélien, des écoles communales adoptées ou adoptables.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La dénatalité et l'augmentation du minimum d'élèves par classe ont condamné au chômage des milliers d'instituteurs et de professeurs.

Dans les circonstances actuelles, il leur est quasi impossible de trouver un emploi dès la fin de leurs études. Ceux qui parviennent à être occupés ont, pour la plupart, obtenu leur diplôme depuis de nombreuses années.

Ils débutent dans la carrière à l'âge où leurs aînés bénéficiaient déjà de plusieurs augmentations périodiques.

Le progrès de l'enseignement et l'application des méthodes modernes exigent des éducateurs de mieux en mieux préparés à leur haute mission sociale. Malgré l'esprit de sacrifice dont sont animés les jeunes gens qui se destinent à l'enseignement, il est difficile pour les Pouvoirs publics d'exiger un tel effort, alors que les instituteurs en fonction, ayant parfois des charges de famille, touchent un salaire mensuel atteignant à peine 1,000 francs.

Le Gouvernement a accompli des efforts louables et fructueux pour ranimer la vie économique de la Nation.

Nous demandons au Parlement de s'intéresser au sort de citoyens, qui, en se dévouant chaque jour à l'œuvre de l'éducation nationale, rendent des services inappréciables à la collectivité. Pour qu'ils puissent continuer à exercer leur mission dans le calme et la sérénité, il faut améliorer leurs conditions d'existence.

Le rapport de la Commission de l'Instruction publique du Sénat, chargée d'examiner le budget de l'Instruction publique pour l'exercice de 1937 (p. 33), porte comme conclusion :

« Il faut enfin que la situation matérielle du personnel enseignant cesse d'être injustement compromise par les

WETSVOORSTEL

tot verbetering van den stand van het wereldlijk personeel der gemeentelijke, aangenomen of aanneembare lagere- en froebelscholen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Tengevolge van de geboortevermindering en de verhooging van het minimum leerlingen per klas, zijn duizenden onderwijzers en leeraars werkloos.

In de huidige omstandigheden, valt het hun vrijwel onmogelijk een betrekking te vinden zoodra zij hun studien voltooid hebben. Dezen die er in slagen een bezigheid te vinden hebben, voor het meerendeel, sedert talrijke jaren hun diploma behaald.

Zij beginnen hun loopbaan op een leeftijd dat hun voorgangers reeds verscheidene periodieke verhoogingen genoten.

Wegens den vooruitgang van het onderwijs en de toepassing van moderne methodes, moeten de opvoeders steeds beter voorbereid worden voor hun verheven sociale taak. In weerwil van de toewijding waarmee de jonge lieden beziel zijn, die onderwijzer willen worden, kunnen de Openbare besturen moeilijk dergelijke inspanning verlangen, terwijl de in dienst zijnde onderwijzers, die soms gezinslasten hebben, een maandwedde ontvangen welke ternauwernood 1,000 frank bedraagt.

De Regeering heeft loffelijke en vruchtdragende pogingen gedaan om het economisch leven van de Natie weer op te beuren.

Wij vragen aan het Parlement het lot van dezen ter harte te nemen, die zich elken dag toewijden aan het werk van volksofvoeding en aldus onschatbare diensten aan de gemeenschap bewijzen. Opdat zij hun zending kalm en blijmoedig zouden kunnen voortzetten, moet hun lot verbeterd worden.

Het verslag van de Commissie voor Openbaar onderwijs van den Senaat belast met het onderzoek van de begroting van openbaar onderwijs voor 1937 wordt besloten in dezer voege :

« De stoffelijke toestand van het onderwijzend personeel moet ophouden in gevaar te worden gebracht door besluit-

arrêtés-lois qui le touchent plus durement que toute autre catégorie, tant au point de vue des traitements et des pensions que du recrutement raréfié des jeunes instituteurs et des compressions exceptionnelles qu'on leur inflige, car la réforme de l'enseignement ne peut se réaliser pleinement qu'avec un personnel enthousiaste et confiant, et non avec un personnel justement aigri par la série des mesures qui l'ont frappé dans sa situation matérielle inférieure à celle des instituteurs des autres pays.

Le projet de loi de 1928 ne fut pas à proprement parler une péréquation mais simplement la répartition d'un crédit de 225 millions, ce qui ne permit pas au législateur d'accorder une rémunération en rapport avec sa mission.

Ajoutons que si certaines catégories d'agents ont vu leur situation s'améliorer, par un arrêté ministériel, les instituteurs n'ont jamais vu leur sort pris en considération.

Si l'on prend comme critère le traitement du docteur fixé à 100, on constate qu'actuellement :

Le régent touche 76 p. c. du docteur.

L'instituteur de l'Etat 64 p. c. (nommé en 1925).

L'instituteur communal marié 52,4 p. c.

L'instituteur communal célibataire 50 p. c.

Voici quelle était la situation des différents agents dans la hiérarchie du personnel enseignant avant la guerre :

Docteur	100
Régent	75,3
Instituteur de l'Etat	65,4
Instituteur comm. marié (région brux.)	67,3
Instituteur comm. marié (région urb.)	57,5

L'instituteur primaire est vraiment déclassé, cette injustice doit être réparée. »

Pour ces motifs, nous proposons la revision du barème actuellement en vigueur.

Le 12 mai 1937, une proposition de loi a été déposée sur le Bureau de la Chambre. L'adoption de cette proposition aurait eu pour conséquence de reclasser l'instituteur communal, mais elle aurait entraîné pour le Trésor une dépense de 220 millions.

Pour éviter de créer de trop grosses difficultés au Gouvernement, les instituteurs groupés dans les trois organismes nationaux (Centrale du personnel enseignant socialiste, Fédération générale des instituteurs belges, Fédération des instituteurs chrétiens) sont unanimes à revendiquer le barème : 15,000-31,000 tel qu'il est appliqué aux instituteurs de l'Etat nommés après 1925.

L'adoption de cette revendication donnerait une augmentation de traitement s'élevant à :

	Barème actuel	Barème nouveau	
1.	13,000	15,000	2,000
5.	15,000	17,000	2,000
10.	17,000	19,500	2,250
15.	20,000	23,000	3,000
20.	22,000	25,000	3,500
25.	24,000	28,000	4,000
29.	26,600	31,000	4,400

wetten, die het harder dan elke andere categorie treffen, zoowel ten aanzien van de wedden en de pensioenen als van de schaarschere aanwerving van jonge onderwijzers en de uitzonderlijke besnoeiingen waarvan zij het slachtoffer zijn. Want wij mogen nooit vergeten dat hervorming van het onderwijs slechts mogelijk is met een begeesterd en vertrouwend personeel, en niet met een personeel dat terecht wrok koestert over de maatregelen die het in zijn minderwaardigen stoffelijken toestand hebben getroffen. »

Het wetsontwerp van 1928 was eigenlijk geen péréquation maar louter de verdeling van een krediet van 225 miljoen, wat aan den wetgever niet toegelaten heeft aan den onderwijzer een bezoldiging te geven in verhouding tot zijn taak.

Laten wij er bijvoegen dat indien, bij ministerieel besluit, de toestand van sommige categorieën beambten verbeterd werd, het lot van de onderwijzers nooit in aanmerking kwam.

Wanneer men de wedde van doctor, op 100 bepaald, als maatstaf neemt, dan ziet men dat, voor het oogenblik :

de regent 76 t. h. van den doctor ontvangt ;
de Rijksonderwijzer 64 t. h. (in 1925 benoemd) ;
de gehuwde gemeenteonderwijzer 52,4 t. h. ;
de ongehuwde gemeenteonderwijzer 50 t. h.

Hierna de toestand van de verschillende leden van het personeel volgens de rangvolging bij het onderwijzend personeel, vóór den oorlog :

Doctor	100
Regent	75,3
Rijksonderwijzer	65,4
Gehuwd gemeenteonderwijzer (in het Brusselsche)	67,3
Gehuwd gemeenteonderwijzer (stedelijk gebied)	57,5

De lagere onderwijzer wordt werkelijk achteruitgesteld ; deze onrechtvaardigheid moet hersteld worden.

Om deze redenen, stellen wij voor voor de huidige weddeschaal te herzien.

Op 12 Mei 1937, werd in de Kamer een wetsvoorstel ter tafel gelegd. De aanneming van dit voorstel zou voor gevolg gehad hebben de wedde van den gemeenteonderwijzer te verhoogen, maar zij zou geleid hebben tot een uitgave van 220 miljoen.

Ten einde de Regeering niet voor al te zware moeilijkheden te plaatsen, zijn de onderwijzers vereenigd in de drie nationale organismen (Centrale van het Socialistisch Onderwijzend personeel, Algemeen Verbond van de Belgische onderwijzers, Christelijk Onderwijzersverbond) ; het eenparig eens om de wedderegeling : 15,000-31,000 te vragen, welke toegepast wordt op de onderwijzers van den Staat die na 1925 benoemd werden.

Indien men dezen eisch inwilligt, zou de weddeverhoging bedragen :

	Huidige wedderegeling	Nieuwe wedderegeling	
1.	13,000	15,000	2,000
5.	15,000	17,000	2,000
10.	17,000	19,500	2,250
15.	20,000	23,000	3,000
20.	22,000	25,000	3,500
25.	24,000	28,000	4,000
29.	26,000	31,000	4,400

De cette différence il faut défalquer 600 francs pour les mariés (indemnité de logement) plus 400 francs (ancien complément) à leur première année de service.

En ce qui concerne les institutrices froebéliennes, l'arrêté royal du 4 mai 1936, ayant augmenté leurs études d'une année, implique la nécessité de la révision de leur échelle de barème. C'est pour cette raison que nous la portons des 8/10es aux 9/10es du traitement des instituteurs primaires.

L'adoption de ce projet constituerait une première étape du reclassement du personnel enseignant. Elle entraînerait une dépense de l'ordre de 110 millions, compte tenu de la répercussion qu'elle entraînerait sur le montant des pensions.

Comme il apparaît que les disponibilités budgétaires permettraient au Trésor de consentir 40 millions pour faire un premier pas, dans la voie du reclassement intégral des éducateurs du peuple, nous proposons d'accorder immédiatement à tous les instituteurs et institutrices primaires et gardiens laïcs des écoles communales adoptées ou adoptables, une somme de 1,400 francs étant entendu que le Gouvernement proposerait, dès que possible, l'application du projet de barème ci-dessus.

Van dit verschil, moet 600 frank afgetrokken worden van het eerste dienstjaar voor de gehuwden (woonstvergoeding) plus 400 frank, vroegere toeslag.

Wat de Froebelonderwijzeressen betreft, zou ook haar weddeschaal moeten herzien worden, daar haar studien met een jaar verhoogd werden bij Koninklijk besluit van 4 Mei 1936. Om deze reden brengen wij ze van de 8/10 op de 9/10 van de wedde van de lagere onderwijzers.

De aanneming van dit ontwerp ware een eerste stap op den weg van de herklasseering van het onderwijzend personeel. Er zou een uitgave mede gemoeid zijn ten bedrage van 110 millioen, wanneer men rekening houdt met den terugslag dien zij hebben zou op het bedrag van de pensioenen.

Daar het blijkt dat de toestand van de begroting aan de Schatkist toelaat 40 millioen te bewilligen om een eersten stap te zetten op den weg van de algeheele herklasseering van de opvoeders van het volk, stellen wij voor dat aan al de wereldlijke lagere en Froebelonderwijzers en onderwijzeressen van de aangenomen en aanneembare gemeentescholen, onmiddellijk een bedrag van 1,400 frank zou uitgekeerd worden, met dien verstande dat de Regéering, zoodra zulks mogelijk is, voorstellen zou hoogerbedoeld ontwerp van wedderegeling toe te passen.

G. HOYAUX.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

Le traitement de base de 13,000 francs prévu à l'article 29 de la loi organique de l'enseignement primaire est porté à 15,000 francs.

ART. 2.

L'indemnité de logement prévue à l'article 29 4e de la même loi est supprimée.

ART. 3.

L'article 31 A est modifié comme suit :

Il sera accordé 6 augmentations annuelles de 500 francs, 8 augmentations biennales de 1,250 francs, 2 augmentations triennales de 1,500 francs.

Elles prennent cours le 1er janvier de chaque année.

Les augmentations ne seront pas dues aux instituteurs qui n'auront pas complètement rempli leurs devoirs tels qu'ils sont définis par les lois et règlements.

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

De basiswedde van 13,000 frank voorzien bij artikel 29 van de wet tot regeling van het lager onderwijs wordt op 15,000 frank gebracht.

ART. 2.

De woonstvergoeding voorzien bij artikel 29 4e van dezelfde wet wordt afgeschaft.

ART. 3.

Artikel 31 A wordt als volgt gewijzigd :

« Zes jaarlijksche verhoogingen van 500 frank, 8 tweejaarlijksche verhoogingen van 1,250 frank, 2 driejaarlijksche verhoogingen van 1,500 frank worden verleend.

» Zij gaan in op 1 Januari van elk jaar.

» De verhoogingen zijn niet verschuldigd aan de onderwijzers die hun plichten niet vervuld hebben, zooals deze omschreven worden in de wetten en reglementen. »

ART. 4.

L'article 33bis, 2e alinéa, est modifié comme suit :

Le traitement des institutrices gardiennes est fixé aux 9/10e du traitement de l'institutrice primaire.

ART. 5.

Les articles qui précèdent sortiront leurs effets au 1er janvier 1938.

Toutefois, l'attribution des nouveaux traitements organiques est limitée transitoirement, jusqu'à disposition ultérieure à résulter d'une loi, au montant global des traitements et indemnités de logement, de naissance, de résidence, familiales, fixés par la loi organique de l'enseignement primaire, en vigueur à la date du dépôt de la présente proposition, augmenté d'une constante de 1,400 francs pour tous les membres du personnel enseignant primaire et gardien des écoles communales adoptées et adoptables.

ART. 6.

Les dispositions de la présente proposition ne modifient pas les traitements des instituteurs non mariés, vivant en commun, des écoles communales adoptées ou adoptables, dont les ressources restent fixées en application de la loi organique de l'enseignement primaire actuellement en vigueur.

ART. 4.

Artikel 33bis 2e alinea, owordt gewijzigd als volgt :

« De wedde der bewaarschoolonderwijzeressen is vastgesteld op de 9/10 van de wedde van de lagere onderwijzeres.

ART. 5.

De vorige artikelen worden van kracht op 1 Januari 1938.

De toekenning van de nieuwe organieke wedden wordt echter, bij wijze van overgang — tot dat er achteraf bij een wet over beschikt wordt — beperkt tot het gezamenlijk bedrag van wedde, woonstvergoeding, kindertoeslagen en verblijfsvergoeding, vastgesteld bij de wet tot regeling van het lager onderwijs, van kracht op het oogenblik van de indiening van dit voorstel, verhoogd met een onveranderlijk bedrag van 1,400 frank voor al de leden van het lager — en Froebel — onderwijzend personeel van de aangenomen en aanneembare gemeentescholen.

ART. 6.

Door de bepalingen van dit voorstel, worden de wedden niet gewijzigd van de niet gehuwde samenwonende onderwijzers der aangenomen en aanneembare gemeentescholen, wier wedde vastgesteld blijft zooals bepaald bij de huidige wet tot regeling van het lager onderwijs.

G. HOYAUX,
Louis PIERARD,
F. SAINTES,
L. HARMEGNIES,
G. BOHY.